

7-13 Ocak 1993

Aktüel

Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi

Herşey gibi yazın da değişiyor yavaş yavaş. Farklı okumalardan, farklı dünya görüşlerinden gelen genç kuşak, yeni isimlerle rol alıyor sahnede. Sinemanın kurgusal olanaklarını yazıya taşıyan, görsel imajlarla beslenen, gevşek yazıdan kaçan, daha ufak bir alanı daha derinlemesine kazan... Bu kuşağın düzyazıdaki önemli temsilcilerinden biri Cem Akaş.

Hil Yayınları'ndan çıkan ilk kitabı *Noktanın Kesişimleri Antolojisi*, oyunun, rasyonel bakışın ve bunun sorgulanmasının, tutunamamanın, fantazmanın öne çıktığı öykülerden oluşuyordu. Son derece ilginç olan ikinci kitabı *Suç ve Ceza* ise bir anlatı ve bir denemeden oluşuyor. Kitap iki kapaklı. Her iki ucundan da başlayabilirsiniz okumaya. Bir uçta, Akaş'ın daha önce öyküsünü yazdığı Mukaber'in, karısı ve çocukları kendisini terk ettikten sonra, iyice zıvanadan çıkıp –nasıl çıkmasını ki?- intiharına kadar olan devinimi anlatılıyor. Ters çevirip ikinci kapaktan okumaya başladığımızda, öldürme üzerine bir denemeye karşılaşıyorsunuz. Akaş, çeşitli edebiyat eserlerinde, yazarın karakterlerini nasıl öldürdüğünü inceliyor ve hemen herkesin havlu attığı bir alana dalıyor: Okuyucu nasıl katil olur? Son derece ilginç bir deneme. Ama burada özetlemek imkansız.

Haftada iki gün çalıştığı Yapı Kredi Yayınları'nın Beyoğlu'ndaki binasında konuşuyoruz Cem Akaş'la. Altıkkırkbeş Yayınları arasından çıkacak yeni ve söylediğine göre en başarılı kitabı 7'den başlıyoruz konuşmaya.

“1990'da Enis'in (Batur) *Güneş*'te öykü kitabım üzerine yazdığı eleştiriye okuyan bir yönetmen aradı... Oturup bir senaryo yazdım. Ama sonra proje gerçekleşmedi. Ben de, gizli bir örgüt hikayesinin anlatıldığı bu senaryoyu romana dönüştürdüm. 7 aslında ikinci kitabım. Önce *Remzi*'ye vermiştim. Müstehcen bulup yayımlamadılar. Yapı Kredi'de de aynı sorun oldu. Bunun üzerine Altıkkırkbeş girdi devreye. Gerçi onlar da önce korsan basalım falan dediler. Neyse, bu arada *Suç ve Ceza* piyasaya çıkmış oldu.”

Almanya'da doğmuş Akaş, Mannheim'da. Babası bir mühendislik şirketinde, annesi hatırlayamadığı bir fabrikada çalışıyormuş. Cem yedi yaşına geldiğinde, eğitimine Türkiye'de başlasın, yoksa hep burada kalmak zorunda kalır(ız), diye düşünmüş ailesi –nedense hep böyle şeyler düşünürler- ve Türkiye'ye dönmüşler.

“Ben buraya gelmek istememiştim. Bir sevgilim vardı. Ayrılmak istemiyordum.” Salt sevgili mi? Televizyon, renkli oyuncaklar, parklar, top sahaları, içinde kaybolunan oyun salonları, çikolatalar yok mu el sallananlar arasında? Buralarda bulamadığı ve çok sevdiği yumurta likörünü yadediyor Akaş.

Özel hayatıyla ilgili konularda zorlanıyor. “Ne alakası var? Ne biçim soru bu şimdi?” diye tepki veriyor. Ne yani *Suç ve Ceza* ve *Noktanın Kesişimleri Antolojisi* üzerine derin sohbetlere dalacağımızı, kum saatlerinden, nevrotiklerden, bugün yazınının önünde duran sorunsallardan falan konuşacağımızı mı zannediyordun? Kuzum sen kimle...

Ortaokulda yatılı olarak Robert Kolej'e girmiş. Hayatının şimdiye kadarki en mutlu yedi yılı. “Bütün sanatçılar gibi” diyor gülerek, “erkenden başladım yazmaya.” 4-5 yaşındayken ilk bilimkurgu romanına başlamış. Bir yandan da resimleyip, teybe okuyormuş romanı. “Bir nevi multivizyon yapıyordum,” diyor. Ama bitirememiş. Robert Kolej'de okurken arkadaşlarıyla edebiyat dergisi çıkarmış. *Çağrı* adlı bu dergide bir şiiri ve denemesi yayımlanmış. Derken Enis Batur'un eline geçmiş bu dergi ve o da yazar olacak çocukları saptamış. Cem Akaş bunlardan biri ve şimdilik teki. Yıl 1984.

Ama 1990'da çıkan ilk kitabında şiirler değil öyküler var. Şiire ne oldu?

“Okulda bir şiir yarışması oldu. Edip Cansever de vardı jüride. Edebiyat öğretmenim Adil İzci benim şiirimi çok düzyazı buldu. Sen bu işi bırak dedi.”

Şiiri bırakmış ama, pişam değil. Sonrası Boğaziçi yılları. Boğaziçi'ni pek sevmemiş. Baba istediği için girilip bitirilen kimya mühendisliği. Pişmanlık yok. Şimdi siyaset dalında master yapıyor. Bostancı'da kendine ait bir dairesi var. Haftanın üç günü ailesinin evinde kalıp karnını doyuruyor,

çamaşırlarını yıkıyor, şefkat görüyor. Üç buçuk yıldır birlikte olduğu bir sevgilisi var. Ağustosta doktora yapmak üzere yaklaşık beş yıllığına Amerika'ya gitmeye hazırlanıyor. Gitar çalıyor. Besteleri ve İngilizce sözlü şarkıları var. Modern cazdan hoşlanıyor.

Yaz aylarında ve sömester tatillerinde çalışıyor. Küçük notlar alarak hazırlanıyor her yeni kitaba. Evde, genellikle sabahları ve günde beş sayfa yazarak çalışıyor. "Bazen daha çok yazıyorum ama hiçbir zaman sekiz sayfayı geçmiyorum." Hızlı yazıyor. Oturunca ayda bir kitap bitiyor.

Arkadaşlığa düşkün. Çoğu Kolejden sekiz-on tane iyi arkadaşı var. Bazen onlarla meyhaneye gidiyor. "Rakı içiyorum, ama profesyonel bir içici değilim." Asteriks hayranı. Sinemalarda gösterilmeyen filmleri seviyor. Dostoyevski'den "Suç ve Ceza" başlığını ödünç almayı eğlenceli buluyor. "Yitik Cennet" ve "Karamazov Kardeşler" adıyla yazacağı bir üçlemenin ilk halkası olarak görüyor *Suç ve Ceza*'yı.

Delirmenin eşiğindeki kişiler Akaş'ın öykülerinde de, okuyabildiğimiz tek romanında da başköşeye yerleşmiş. Özel bir takıntı mı? "Değil" diyor önce. Sonra "Galiba öyle birşey var" diye sürdürüyor. "Akıl hastanesinde geçen bir roman yazmak istiyorum. Başhekimle ölümüne satranç oynayan bir 'deli'. Bunun için bir süre içeri girmek gerekecek tabii."

24 yaşında. Oyunlara meraklı. Oğuz Atay etkisi deyince, canı sıkılıyor. *Suç ve Ceza*'nın sonunda, "Yazmak, öleyazmaktır" diyor. Enis Batur gibi.

Kendi sözünü büyütüyor.